

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 23.

Fylke: Nord-Trøndelag

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Steinkjer

Emne: Bordskille

Bygdelag:

Oppskr. av: Martin Sivertsen

Gard:

(adresse): Levanger

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. *Helv's*

B. Eller om den er etter andre heimsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Første skole i skole, fra ca 1875, eller Helen Manta Wamborg, gardmannskone, 90 år og.

SVAR

Dette er fra eit (velbergande) bonde-
miljø, gard med fleire husmenn; det
kan rekjast å vera typisk for bygda.

- Det har von skikke så langt attåt
ein veit, og heilt fram til no, at ein
åt i sjakent, som var liggd stort nok
til det.

1. Min sat med langkorket til alle
maltider. Som no.
2. I gamle miljø sat heile hus-
lyden med same lyd. På storgarden
med tilhøyring til emlebsmannen eller
lygmiljø kinnar det vera på at sjalo-
faktar det i stova og arkivofull på hjørnet.
I siste menneske turen, eller ca 1914,
er dette utgjent, alle sit med same lyd.
3. Alle på same tid.
4. Var ein sit med same lyd, for
alle same mat. Uvanabak har vore
rekna for qjeringsrap.
5. Ja, det er vanlig, når sjakent er stort
nok.
6. Min kan eta i stova når det er

drøgtid. Da er alle med. Var det
er framande (eller ajerdelad) deltejer
sin lilst i stova, og da et ajerdel
kom til fald med det framande, og
hustuden eller i kjarnet, som vandt.

7. Ja. Hustuden for bordenden,
karane til hage for hant (pa beben
langvegg), det er hustuden
narest. - Kinnfall til venstre,
litt mer om det kinn falle seg.
Hustora stad for makubdelinga,
men hadde glasser sin for andre
bordenden. Som hadde glass
narest denne bordenden.

8. Ja, det var skilt i gammel tid at kom
stad med bordet. Det kunne vera til
det var ikr. 12 ar. - Det var stige
nre fast stikk eller ca 1880.

9. Nei, ein valar ikke om hagepart; kan
sit for bordenden.

10. Ved bordet er det til hage for hús-
borden.

11. I det tid var det ikke noyes
med a vaske hendene for ein ajerdel
til bordet. Det var ikke haant hote
lage mer icht på det i det siste 20-30
ar. Min mer ikke av at falk har
gått til bordet med hús på.

12. I det tid var det fleire om gamle
falk, av grant og supemat, og
det var ajerdel 2 og 2 om ei mjalde-
skal. Akeranger til sin kinn
eller kapp til kvar er nærstoleg a

tiðfestu. Fast drukk varð átt og fjórir
dóttur varð þáffekappar av kemslu.
Sinn hólur grátt í skera og stótt í skala
sá ein fella skera fyll. Þetta er íbyggj vísir
af átt er slútt með den drukkun lútt.
No drukk sime keimast av kappun, sime
stær mjálka þá gráttallerkum. Þetta
físka er fínast.

13. Á sefta gnygja þá lútt er útgengt
þanne reður í (þá) þat.

14. Sinn lazar bebi (kálá). Sinn la físa,
öld eller bjat samans með þótt
þá eit flattráðgrygja og la eit annar
over.

15. Þetta var vandleg á la súðurbrenn
í minnum og drukk kaffun sálett.
og átt var íbyggj mat gátt slútt.
No er átt vísirast íbyggj fullgátt slútt
kappun, men átt var einn hlið gátt.

16. Á drukk av skála er íbyggj gátt
kondslútt no kappun. Men í byggj hlið
var átt vandleg.

17. Kaffel kom út þess með áttum
í byggj í hlið 1850 - 1900.

18. Sinn hlatu kordkinnar ("gungu").
Falkinn sime hlið kinnar af sérslútt
hard mat (spikebjat).

19. Kinn hlatu er sker, sime ein teþenka
með eller uban sérslútt merka. Þetta
kinnu vera af ein rella skera í
með spungu með glassun sime, eller
í sérslútt sker-hyllu. Þetta er vandleg á

1913

4
seia mun best det varst ålment å
vaske skeiene. Men bronskeier, som
var det vanlige, måtte ikke brenn
varmt vatn, og vaskinga kjem helst
saman med overgangen til klette-
skeier (og anna metal) sist på 1500-
-talet.

20. I Feinby - kalletenar kjem ålment
å bruk sist på 1500-talet. For å brenne
ein fjål ut sild (og fisk); kjøtt
fekk ein på flaktråd. Overgangen
felleskap ut djupalleten kom litt
seinare, helst først på 1900-talet.

21. Ein bruka ikke bordduk til kvardags.
Det gjer ein heller ikke no, anna enn
naksduk.

22. I det tid, ^{maken} medan deler låg på
bordet, bruka ein krusna bord.
No kan det vera krusna bord,
eller målar bord, og det er rett
vanleg med naksduk.

23. I det tid skifta hussmora maken.
Om det var fastsett rekkefølge, er
ikke kjent.

24. Ein skifta stulet: smør, ost, kjøtt,
flesh, fisk. Det skifta ein og pølse-
kaka, og omstrått (når det var brukt)
I sine stader skifta det ut flaktråd,
men andre stader tok ein om ein
vile av det. Pølse tok ein som ein ville.

25. Porsjmann skulle å nokon man sette
seg iver arbeidet, karar med tinn-
arbeid skulle ha med. Det var van-

- 26. Det var en viss idog finne nokre almenne regel for.
- 27. Det var i den tid vanleg at ein loyde mat at småhorn.
- 28. I den tid var det vanleg at ein las skilt fore og eller maken. Det var idog vanleg å lesa høgt, og song var idog brukt. - Menar med slike interesser kunne de nok ha den skikken at husevender eller eit av borna (kanskje yngre) las høgt.
 Ein kan dog seia at skikken med bokten er laga bort, men det er vanskeleg å seia kva som no er alment eller vanlegt.
- 29. Ein kunne snakke om det liodde og det var vanleg at eit eller anna barn kom på liane, det er like eins no.
- 30. I alle fall hjå folk med vanleg innstilling var det idog utvørdig å le (at måke) med bordsk.
- 31. Det var idog brukleg å syngje med bordsk. Artakut om fjerringa som song med ho at, er vistnok idog kjend.
- 32. Det var gammal god skikk å ventle at alle var ferdige, men det var ikkje strengt med alle seier min betjensmann; ein kunne gå når ein var ferdig dersom ein hadde noko å skille. - Ein kan seia at det er slik no og. Men dersom mål

Vedet har nokon karakter av apeslekk
(framaude), men det vera fastare
slækt.

33. Det har vore, og er, god skikk å sein
bakk for maten, a fersk ut huskande
eller matvare. Men det synerst ikkje
ha vore verken skunpørmet det ut
kvartagg.

34. Velsignil maten!

35. Det kunne heude (og heuder) at
ein gjorde det, men det var (og er)
ikkje såleis at ein matte.

36. Derom har er laugreist, har
riktig arend eller er god bejning
og det er ei stund så tar erst, så
lir han på kaffe. Men ein er ikkje
pliktig ut å gje alle framaude mat eller
kaffe.

37. Ja, skal han først ha, så lir det
ikkje vera reint kvardagleg.

38. Nei, det var ikkje noko fast om det,
og ein hadde ikkje byelen på heile
dagen. Derom det finst nokon som
har byelen på heile dagen, så er det
ut eig, bruk, ikkje med vand på
apeter. - Det er her å merka, at ein
lir ha arend når ein går ut gran-
nane, og det har vissbrukt man
så i det vider åg.

39. Framant apeter skal lukt plasemat
i stova. Og då et lufaren saman
med lutt - som reul.

40. Nei, no er ikkje det brukleg.

41. Er så om det berre er apeter som får mat.

4943

sa lir det vera godare som lutt kan mygd lag
Plasering i stovane er det vist mygd reul om.